

Servicedocument primair onderwijs (basisonderwijs en speciaal (basis)onderwijs) coronavirus

VERSIE 17 augustus 2021

In het document zijn toevoegingen ten opzichte van de vorige versies met grijs gemarkeerd.

I. Inleiding

Het coronavirus heeft grote impact op het funderend onderwijs. Scholen, leraren, leerlingen en ouders gaan met veel flexibiliteit en vindingrijkheid om met de situatie. Wij vinden het belangrijk om schoolbesturen en scholen daarbij te ondersteunen, door voortdurend een overzicht te geven van de laatste informatie. De huidige situatie leidt tot vragen rondom corona. In dit document geven we antwoord op deze vragen, gebaseerd op de bestaande wet- en regelgeving, inclusief de coronamaatregelen vanuit het kabinet en de RIVM-richtlijnen. Het is de bedoeling dat de scholen zich houden aan de richtlijnen in dit document. Echter, niemand is tot het onmogelijke gehouden.

AOb, AVS, CNV Onderwijs, FvOv, PO-Raad en VO-raad hebben protocollen opgesteld die een belangrijke rol vervullen om op een heldere wijze duiding en een praktische handreiking te geven aan de richtlijnen die gelden. Gezamenlijk wordt daarnaast regelmatig bezien of de maatregelen, aanwijzingen en tips geactualiseerd moeten worden. Het ministerie van OCW bundelt de laatste stand van zaken van de landelijke maatregelen voor het funderend onderwijs in dit servicedocument. *Het is nadrukkelijk geen vervanging maar vormt samen met de diverse protocollen en richtlijnen een overzicht van de geldende maatregelen in het primair en voortgezet onderwijs* (p. 21 bevat het actuele overzicht aan protocollen). In het servicedocument wordt dan ook waar nodig naar diverse protocollen verwezen.

Het document is in zijn geheel gebaseerd op de situatie zoals die geldt per 23 augustus 2021. Mochten ontwikkelingen rondom de coronapandemie aanleiding geven tot aanpassingen, dan zullen die doorgevoerd worden in een nieuwe versie van het servicedocument. Het document kan rekenen op steun van de PO-Raad, VO-raad, MBO Raad, Sectorraad Praktijkonderwijs, Laks, AOb, CNV Onderwijs, FvOv, Sectorraad GO, AVS, Ouders & onderwijs en van de Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie).

Uitgangspunten

- Alle scholen in het funderend onderwijs geven zoveel mogelijk fysiek onderwijs op school met inachtneming van alle geldende maatregelen en de RIVM-richtlijnen.
- De schoolbesturen zijn, zoals altijd, verantwoordelijk voor de continuïteit en kwaliteit van het onderwijs en de wijze van organiseren. Scholen nemen - onder leiding van de schoolleider en met betrekken van de medezeggenschapsraad - zelf het voortouw om binnen de geldende kaders op de voor hen best passende manier invulling te geven aan het onderwijs binnen de geldende voorwaarden en kunnen zich verantwoorden over de keuzes die zij maken.
- Scholen werken samen met de kinderopvangorganisaties (indien van toepassing), zeker als deze samen in een gebouw zitten.

- Dit document biedt steun aan schoolbesturen en scholen om zich goed en (zo veel als mogelijk) tijdig voor te bereiden op de ontwikkelingen die spelen, zodat het onderwijs zo veel mogelijk op een reguliere wijze doorgaat.
- Het ministerie van OCW en de sector volgen de ontwikkelingen rond het coronavirus, geven zo goed mogelijk helderheid, bieden besturen en scholen ruimte en sturen bij waar nodig.
- Het funderend onderwijs heeft een belangrijke functie in de toerusting van leerlingen. Daarbij zijn drie doeldomeinen te onderscheiden: kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming. Het is belangrijk om leerlingen ook in deze corona-tijd een brede basis mee te geven, waarbij de drie doeldomeinen in balans zijn. Leerlingen hebben deze brede basis nodig om zich goed te ontwikkelen en met voldoende bagage door te stromen.

Inhoudsopgave

I.	Inleiding	1
	Uitgangspunten	1
	Inhoudsopgave	2
II.	Veiligheid en gezondheid.....	4
1.	Inleiding	4
2.	Aanvullende maatregelen naar aanleiding van het Generiek kader RIVM	4
3.	Besmettingen voorkomen op en rondom school	9
	<i>Belang naleving protocollen.....</i>	<i>9</i>
	<i>Welke activiteiten kunnen wel/niet op school plaatsvinden? .....</i>	<i>9</i>
	<i>Bewegingsonderwijs en schoolzwemmen .....</i>	<i>10</i>
4.	Bij klachten/besmettingen.....	11
	<i>Klachten .....</i>	<i>11</i>
	<i>Quarantaine.....</i>	<i>11</i>
	<i>Testbeleid en bron- en contactonderzoek.....</i>	<i>11</i>
	<i>Zelftesten in het onderwijs.....</i>	<i>12</i>
	<i>Prioriteit voor onderwijspersoneel bij coronatesten.....</i>	<i>12</i>
	<i>Vaccineren .....</i>	<i>12</i>
	<i>Specifieke maatregelen bij een besmetting op school .....</i>	<i>12</i>
	<i>Wanneer schoolsluiting.....</i>	<i>14</i>
5.	Andere maatregelen door de school.....	14
III.	Continuïteit en kwaliteit onderwijs.....	16
1.	Algemeen.....	16
	<i>Afstandsonderwijs bij volledige of gedeeltelijke schoolsluiting.....</i>	<i>16</i>
	<i>Afstandsonderwijs voor leerlingen die niet naar school gaan vanwege een kwetsbare gezondheid of vanwege een huisgenoot met een kwetsbare gezondheid .....</i>	<i>17</i>
	<i>Middelen voor afstandsonderwijs .....</i>	<i>18</i>
	<i>Onderwijstijd.....</i>	<i>18</i>
	<i>Organisatorische uitdagingen .....</i>	<i>19</i>
	<i>Verzuim en leerplicht.....</i>	<i>19</i>
	<i>De rol van de school bij het in beeld krijgen van leerlingen en de situatie waarin ze zich bevinden .....</i>	<i>19</i>
2.	Specifieke situaties.....	20

<i>LVS-toets in het primair onderwijs</i>	20
<i>De eindtoets in het primair onderwijs (bao en s(b)o) en het schooladvies</i>	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
<i>Van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs</i>	20
IV. Relevante informatie	21
Algemeen	21
Primair onderwijs.....	21
Voortgezet onderwijs	21
Praktijkonderwijs en vmbo.....	21
Middelbaar beroepsonderwijs (MBO)	21
(voortgezet) Speciaal onderwijs	21
Inspectie van het Onderwijs.....	21
Overig.....	22

II. Veiligheid en gezondheid

1. Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de maatregelen en adviezen om verspreiding van het virus op en rondom school zoveel mogelijk te beperken. Hierbij sluit dit document aan bij de maatregelen die gelden per 23 augustus 2021.

2. Aanvullende maatregelen naar aanleiding van het Generiek kader RIVM

Het basisonderwijs en speciaal (basis)onderwijs is sinds 8 februari 2021 weer open voor alle leerlingen. Aan de heropening van het basisonderwijs en speciaal (basis) onderwijs heeft het kabinet aanvullende maatregelen en adviezen gekoppeld, die zijn gebaseerd op het [Generiek kader van het RIVM](#). Sinds de versoepelingen van 26 juni 2021 gelden de contactbeperkende maatregelen uit het Generiek Kader niet meer. Ook zijn de regels voor het bron-en contactonderzoek op 8 juli aangepast. N.B. Het BCO en testbeleid voor scholen verschilt van het nieuwe landelijke BCO beleid, mede omdat kinderen geen 1,5 m afstand hoeven te houden. Deze aanpassingen en de nog geldende maatregelen worden in dit document uitgewerkt.

Basisregels

Eerst is het van groot belang om te benadrukken dat de basismaatregelen blijven gelden en eenieder zich dient te houden aan de basisregels.

- Blijf thuis bij klachten passend bij het coronavirus of ga direct naar huis bij het ontstaan van klachten gedurende de dag en laat je testen. Kinderen met verkoudheidsklachten (zoals loopneus, neusverkoudheid, niezen en keelpijn) mogen naar school. Attendeer ouders op de [beslisboom](#), waarmee zij zelf kunnen bepalen of leerlingen naar school kunnen of thuis moeten blijven. De standaardboodschap moet zijn: bij twijfel blijf je thuis. Al het (onderwijs)personeel, alle leerlingen en andere aanwezigen in of bij de school moeten volledig klachtenvrij zijn en anders thuisblijven.
- Zij blijven ook thuis als er een [quarantaineadvies](#) geldt. Huisgenoten van een persoon met coronaklachten en koorts/benauwdheid hoeven niet meer thuis te blijven. Dit geldt voor zowel kinderen als volwassenen.
- Als een persoon positief wordt getest en besmet is met het coronavirus, moeten alleen de niet-immune¹ huisgenoten in thuisquarantaine. Immune huisgenoten zonder klachten hoeven niet in quarantaine. Het testadvies op dag 5 blijft voor niet-immune en immune huisgenoten gelden.
- Medewerkers doen dagelijks voor aanvang van de werkzaamheden een [gezondheidscheck](#). Als een van de vragen met 'ja' wordt beantwoord, dan moet de medewerker thuisblijven en zich laten testen.
- Volwassenen houden onderling 1,5 meter afstand.
- Eenieder wast regelmatig zijn of haar handen en hoest en niest in de elleboog. Handen wassen gebeurt in ieder geval bij aankomst op school, na het binnenkomen van buiten, voor het (klaarmaken van) eten, na toiletbezoek, na contact met dieren en bij vieze of plakkerige handen. Een alternatief voor handen wassen met water en zeep kunnen reinigingsdoekjes voor de handen zijn.

---

¹ Bij het BCO wordt een persoon als **immuun** voor SARS-CoV-2 beschouwd als deze:

- 14 dagen of langer geleden een vaccinatieserie heeft afgerond van Comirnaty (Pfizer), Spikevax (Moderna) of Vaxzevria (AstraZeneca); OF
- 14 dagen of langer geleden 1 dosis van een van deze vaccins heeft gekregen na een doorgemaakte SARS-CoV-2-infectie; OF
- 28 dagen of langer geleden het Janssen-vaccin heeft gekregen; OF
- COVID-19 heeft doorgemaakt minder dan 6 maanden geleden.

Dit geldt in het kader van BCO voorlopig ook voor immuungecompromitteerde personen, totdat er specifiekere adviezen geformuleerd kunnen worden voor patiëntencategorieën waarbij vaccinatie onvoldoende beschermen effect blijkt te hebben. Iedereen die niet voldoet aan de criteria van immuun, wordt als **niet-immuun** beschouwd.

- Maak handcontactpunten meerdere keren per dag schoon met schoonmaakdoekjes of water en zeep en de ruimte/voorziening na iedere werkdag goed schoon volgens het reguliere schoonmaakprotocol. Handcontactpunten zijn onder andere deurklinken, touchscreens (die meerdere personen aanraken) en lesmateriaal.
- Zorg voor voldoende (hand)zeep en papieren handdoekjes in de toiletten.
- Communiceer over de hygiënemaatregelen en laat iedereen deze zo nauwkeurig mogelijk opvolgen.

Uitgangspunten

Het uitgangspunt is om op een verantwoorde manier fysiek onderwijs te geven en tegelijkertijd de risico's van verspreiding van het virus zo veel mogelijk tegen te gaan. Aan de maatregelen in dit kader liggen de volgende doelstellingen ten grondslag:

- De (geringe) risico's voor alle betrokkenen zo klein en beheersbaar mogelijk maken.
- De continuïteit van onderwijs zoveel mogelijk waarborgen.
- Een focus op de praktische invulling, met regelruimte voor scholen en besturen.

Indeling (aanvullende) maatregelen

Naast de basisregels die voor iedereen gelden om het virus onder controle te krijgen, zijn de (aanvullende) maatregelen ingedeeld in drie categorieën:

- Verplichte maatregelen** – dit betreffen maatregelen die *wettelijk verplicht* zijn of worden. Scholen moeten deze maatregelen onder alle omstandigheden opvolgen.
- Noodzakelijke maatregel** – dit betreffen maatregelen die zijn *gebaseerd op de adviezen in het generiek kader van het RIVM*. Scholen dienen deze maatregelen onder alle omstandigheden op te volgen.
- Geadviseerde maatregel** – dit betreffen maatregelen die niet verplicht zijn en niet in alle situaties haalbaar zullen zijn. We verwachten dat scholen deze maatregelen zo goed mogelijk invoeren, rekening houdend met hun eigen context.

OCW heeft de sociale partners en het RIVM betrokken bij de praktische uitwerking. We zijn hen erkentelijk voor de nuttige suggesties en aanvullingen die hebben bijgedragen aan het zo goed en duidelijk mogelijk opstellen van deze indeling. Goede voorbeelden uit de praktijk kunnen worden gedeeld en gevonden via de website [lesopafstand.nl](https://www.lesopafstand.nl).

In onderstaande tabel worden de maatregelen en adviezen per onderwerp genoemd. De onderwerpen zijn **1) algemene coronamaatregelen, 2) testen en 3) wat als de klas in quarantaine moet?**

In de tabel worden de maatregelen en adviezen kort beschreven. In de volgende paragrafen volgt een toelichting.

	A – Verplichte maatregel	B – Noodzakelijke maatregel	C – Geadviseerde maatregel
1 – Algemene coronamaatregelen	Blijf thuis bij klachten passend bij het coronavirus. Al het onderwijspersoneel en andere aanwezigen in of bij de school moeten klachtenvrij zijn en anders thuisblijven. Personen voor wie een quarantaineadvies geldt, blijven thuis. <i>Zie par. II.4 Klachten</i>	Zie voor meer informatie over medewerkers die tot een risicogroep behoren: Aandachtspunten rondom kwetsbare werknemers . Voor informatie voor zwangere werknemers zie Zwangerschap en COVID-19 en de bijlage bij de COVID-19 richtlijn Zwangerschap, (werk) en COVID-19 (zie ook Generieke kader) .	
	Voor leerlingen van de basisschool geldt dat zij met verkoudheidsklachten (zoals loopneus, neusverkoudheid, niezen en keelpijn), af en toe hoesten en met bekende chronische luchtwegklachten, astma of hooikoorts zonder koorts/benauwdheid wel naar school mogen komen.	Zorg voor goede voorbereiding, communicatie en uitleg voor leerlingen en ouders/verzorgers over de maatregelen. Het is belangrijk dat er duidelijkheid is over de keuzes van maatregelen in de school en dat leerlingen en ouders weten waar ze aan toe zijn. Betrek de leerlingen en ouders hierbij, in ieder geval via de (G)MR. Geef ook aan bij wie leerlingen en ouders terecht kunnen met vragen en wat zij kunnen doen als ze vragen hebben over de maatregelen van de school.	Stimuleer het houden van 1,5 meter afstand tussen personeel door het op verschillende manieren en plekken herhalen van de boodschap in de school.
	Personeel houdt onderling 1,5 meter afstand (en van ouders/verzorgers).	Zorg dat medewerkers op de hoogte zijn van de huidige maatregelen, van de richtlijnen binnen de school en van de rol van de bedrijfsarts. De medewerkers kunnen zich tot de bedrijfsarts richten met vragen over hun gezondheid in relatie tot het werk, ook als er (nog) geen sprake is van verzuim of klachten.	

	<p>Personeel hoeft geen 1,5 meter afstand van leerlingen te houden. Ook leerlingen hoeven onderling geen 1,5 meter afstand te houden.</p>		
	<p>Iedere school heeft minimaal één preventiemedewerker. Zie steunpunt RI&E.</p>		
	<p>Medewerkers dienen voor aanvang van de werkzaamheden een gezondheidscheck te doen. Bij klachten blijft de medewerker thuis en laat zich testen.</p>		
<p>2 – Testen</p> <p>Zie 'Testbeleid' en 'Zelftesten' onder par. II.4</p>	<p>Als er een besmetting plaatsvindt, volgen school, leerlingen en ouders de instructies van de GGD.</p>	-	
	<p>Alle niet-immune categorie 1- en 2- contacten gaan in quarantaine. Dit geldt ook voor alle kinderen die hieronder vallen, ongeacht de leeftijd. Dat kan betekenen dat als iemand positief wordt getest, alle niet-immune contacten uit de klas in thuisquarantaine gaan. Wanneer een school heeft georganiseerd dat kinderen alleen contact hebben met een deel van de klas door vaste groepen te vormen, wordt door de GGD bekeken of een deel van de niet-immune leerlingen beschouwd kan worden als overige contacten (categorie 3), waarvoor geen quarantaineadvies geldt. Zij moeten zich wel laten testen op dag 5 en wanneer ze klachten krijgen.</p>		<p>Over het testen van onderwijspersoneel is goede afstemming van de school met bestuur, (g)mr, gemeente en GDD nodig.</p> <p>Advies voor 2x per week preventief testen is alleen van toepassing op niet-immuun onderwijspersoneel (en in het V(S)O ook op niet-immune leerlingen).</p>

	Immune cat. 1 en 2-contacten hoeven niet in quarantaine. Wel is voor hen het advies dat zij zich laten testen bij klachten; cat.1-contacten (huisgenoten) laten zich testen op dag 5.		
	Blijkt uit de test op dag 5 na het laatste contact dat de leerling of het personeelslid niet besmet is, dan mag hij of zij weer uit quarantaine.		
<p>3 - Wat als de klas in quarantaine moet?</p> <p>Zie 'Specifieke maatregelen bij besmettingen op school' onder par. II.4</p>	<p>Een school dient zich bij communicatie over besmettingen op school te houden aan de wet- en regelgeving op het gebied van bescherming van persoonsgegevens/privacy.</p> <p>Zie hiervoor ook de handreiking gegevensdeling bij bron- en contactonderzoek met daarin een modelbrief om ouders/verzorgers te informeren.</p> <p>Het is in strijd met privacywet- en regelgeving voor scholen om zelf te registreren welke leerling of leerkracht besmet is.</p>	<p>Het is van belang dat de school zich voorbereidt op evt. afwezigheid van leraren en leerlingen i.v.m. quarantaines en/of besmetting op school. Hierbij staan zowel het tegengaan van verspreiding van het virus als continuering van onderwijs centraal. Denk hierbij aan</p> <ul style="list-style-type: none"> - communicatie naar ouders en leerlingen; - onderwijsaanbod en afstandsonderwijs; - afstemming met bestuur, eventueel nabije scholen (bijv zelfde gebouw), gemeente. 	<p>Houdt rekening met een opstartstrategie om na een quarantaineperiode het fysiek onderwijs weer te starten</p> <p>Niet-immuun onderwijspersoneel kan 2x per week preventief gebruikmaken van zelftesten.</p>
			Sommige leerlingen komen mogelijk weer terug naar school na negatieve testuitslagen vanaf dag 5, maar andere leerlingen kunnen ook langer in quarantaine blijven.

3. Besmettingen voorkomen op en rondom school

- Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor de veiligheid op de scholen en het implementeren van de maatregelen op de eigen locaties. Bovendien is een bestuur verantwoordelijk voor de veiligheid van personeel op basis van de ARBO-wetgeving. Op de naleving van de verschillende wettelijke kaders op scholen zien de inspectie en de Inspectie SZW toe.
- Scholen zorgen voor goede afstemming met en waar nodig instemming van de medezeggenschapsraad (MR) van de school. Er is wettelijk vastgelegd waarover de MR om advies of instemming moet worden gevraagd. De MR heeft in ieder geval instemmingsrecht als het gaat om aanpassing van werktijden, taakbelasting van personeel en veiligheid en gezondheid in de school en adviesrecht met betrekking tot schoolvakanties. In het algemeen geldt: betrek de MR zo veel mogelijk bij de te maken afwegingen.
- Het RIVM heeft richtlijnen opgesteld waar ook scholen zich aan moeten houden om de verspreiding van het virus tegen te gaan. De protocollen van de sectoren vormen een vertaling van de RIVM-richtlijnen naar de specifieke schoolsituatie en hebben als doel om het risico op verspreiding van het virus te beperken. Er zijn afspraken gemaakt over de rol van de school in geval van besmettingen (zie kopje 'Specifieke richtlijnen voor de school in het geval van een besmetting').
- De besluiten van het kabinet zijn leidend en daar kan niet van worden afgeweken.

Belang naleving protocollen

- In de protocollen van AOb, AVS, CNV Onderwijs, FvOv, PO-Raad en VO-raad wordt ingegaan op praktische aspecten rondom veiligheid en hygiëne.
- Voor een veilige openstelling van scholen is het van groot belang dat scholen (po, vo, s(b)o en vso) de protocollen naleven en handhaven en men elkaar erop aanspreekt als dat niet gebeurt.
- Deze protocollen worden voortdurend aangepast aan de landelijke maatregelen.
- De richtlijnen van het RIVM en de daarop gebaseerde, door de sociale partners opgestelde, protocollen berusten op de zorgplicht die voortkomt uit de (sector-)wetgeving en de ARBO-wetgeving. Op basis van die wetten heeft het schoolbestuur als bevoegd gezag van een school verplichtingen, waaronder het inventariseren van risico's. Wat in Arbocatalogi is opgenomen heeft de status van een beleidsregel onder de Arbeidsomstandighedenwet en het Arbeidsomstandighedenbesluit.
- Het RIVM heeft aangegeven dat er nog veel winst te behalen valt in het naleven van de al bestaande maatregelen. Ook het OMT adviseert om alle mogelijkheden aan te grijpen om de geldende maatregelen stipt opvolging te laten krijgen.
- De school zorgt ervoor dat medewerkers, leerlingen en ouders/verzorgers van leerlingen geïnformeerd zijn over de relevante regels en afspraken. De preventiemedewerker van de school vervult hierin een belangrijke rol; zie ook [steunpunt RI&E](#).

Welke activiteiten kunnen wel/niet op school plaatsvinden?

- Het uitgangspunt is dat leerlingen die naar school kunnen gaan, op school het onderwijs volgen. Het onderwijs is daarbij georganiseerd met inachtneming van de geldende richtlijnen van het RIVM en de Rijksoverheid. Op school kunnen leerlingen sociale contacten met hun leraren en medeleerlingen aangaan en onderhouden. Voor het leerproces en voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen is dit van belang.
- Scholen zorgen ervoor dat op school onderwijs, (onderwijsondersteunende) zorg en opvang van kinderen plaatsvindt. Ook activiteiten zoals teamvergaderingen, studiedagen, open dagen en proeflessen voor groep 8-leerlingen mogen weer op school plaatsvinden. Bij groepsactiviteiten zoals vieringen, sportdagen en musicals moet rekening worden gehouden met de basisregels voor gezondheid en hygiëne. Daarnaast moeten volwassenen onderling 1,5 meter afstand houden. De grootte van de ruimte bepaalt hoeveel toeschouwers aanwezig kunnen zijn.

Ventilatie en luchten

- Overdracht van SARS-Cov2 vindt vooral plaats nabij een besmettelijk persoon. In algemene zin kan ventileren en luchten helpen om luchtweginfecties te beperken. Het is echter onbekend in welke mate ventilatie helpt om besmettingen daadwerkelijk tegen te gaan. Het RIVM [adviseert](#)

in ieder geval de bestaande regelgeving en richtlijnen op het gebied van ventilatie en luchten te volgen. Dat geldt ook voor scholen.

- Ventileren vindt plaats door ramen op een kier te zetten, door het openzetten van roosters of door mechanische ventilatiesystemen. Het wijd openzetten van ramen en deuren zorgt voor een snelle verversing van de binnenlucht; dit is luchten. Luchten wordt aangeraden als er verder niemand aanwezig is in de ruimte, bijvoorbeeld na de les of tijdens de pauze.
- Scholen dienen - voor zover dat nog niet gedaan is - hun ventilatiesysteem te controleren op de daarvoor geldende eisen. Meer informatie hierover staat op www.lesopafstand.nl/ventilatie.
- Wanneer uit de controle van het ventilatiesysteem blijkt dat dit niet voldoet, kan de school contact opnemen met de lokale GGD. De GGD kan adviseren over maatregelen. De gemeente kan ook ondersteunen. De GGD'en zullen scholen niet adviseren om te sluiten wegens ventilatieproblemen.
- Op 1 oktober 2020 heeft het Landelijk Coördinatieteam Ventilatie op Scholen (LCVS) zijn [rapportage](#) uitgebracht met een 'foto' van de staat van schoolgebouwen in Nederland. Uit deze foto blijkt dat een deel van de schoolgebouwen niet voldoet aan de normen uit het Bouwbesluit en aanvullende richtlijnen. Daarom is het nodig dat scholen maatregelen nemen op de korte en langere termijn, zoals minister Slob heeft aangegeven in zijn [reactie](#) op de rapportage.
- Scholen kunnen direct starten met het nemen van maatregelen om acute problemen op te lossen:
  - Het RIVM adviseert om in ieder geval de bestaande regelgeving en richtlijnen op het gebied van ventilatie en luchten te volgen, zoals het Bouwbesluit en Arbowetgeving.
  - Daarnaast [adviseert](#) het RIVM om regelmatig te luchten als er niet meerdere mensen in de ruimte aanwezig zijn, om sterke luchtstromen van persoon naar persoon te voorkomen. Het is wenselijk dat de ventilatievoorzieningen in schoolgebouwen zo goed mogelijk worden benut.
  - Op lesopafstand.nl/ventilatie zijn handreikingen en een informatieblad beschikbaar, zodat maatregelen op korte termijn kunnen worden genomen om de ventilatie op scholen te verbeteren of op orde te houden.
- Het schoolbestuur informeert onderwijspersoneel en ouders over de staat van de ventilatie in de gebouwen. Dit betekent dat de school ofwel meldt dat de gebouwen voldoen aan de eisen, ofwel welk plan er ligt om ervoor te zorgen dat de gebouwen voldoen aan de eisen. De sectorraden hebben hiertoe voorbeeldbrieven beschikbaar gesteld.
- [Het kabinet heeft in totaal € 360 miljoen beschikbaar](#) gesteld voor scholen en gemeenten om de ventilatie van schoolgebouwen te verbeteren, in de vorm van cofinanciering, met een rijksbijdrage van 30%:
  - Een eerste € 100 miljoen is per 4 januari 2021 beschikbaar gesteld via de Specifieke Uitkering Ventilatie in Scholen (SUVIS). Met deze regeling wordt beoogd de schoolgebouwen die nu niet voldoen, zo snel als mogelijk te laten voldoen aan de geldende wet- en regelgeving, zoals die in het Bouwbesluit en de Arboregelgeving zijn vastgelegd.
  - De SUVIS wordt verlengd en uitgebreid. Er wordt € 100 miljoen vervroegd beschikbaar gesteld. Hiermee kunnen alle tot en met 30 juni jl. ingediende SUVIS-aanvragen worden gehonoreerd en is er ruim voldoende beschikbaar voor een tweede, nog te openen tijdvak. In de komende weken zal meer informatie beschikbaar komen op de [website van de Rijkdienst voor Ondernemend Nederland](#).
  - Op www.lesopafstand.nl/ventilatie is een Q&A-document beschikbaar.
  - De subsidie is gericht op noodzakelijke en energiezuinige ventilatiemaatregelen en de daarmee samenhangende maatregelen zoals een kooldioxidemeter per onderwijsruimte, een energieregistratie- en bewakingssysteem met rapportagefunctie en maatregelen gericht op het voldoen aan de eisen voor isolatie en binnenklimaat. Ventilatieprojecten die vanaf 1 oktober 2020 gestart zijn kunnen (met terugwerkende kracht) in aanmerking komen voor subsidie.
  - Gemeenten en schoolbesturen worden geadviseerd met elkaar in gesprek te gaan, zoals over welke ventilatiemaatregelen aan het schoolgebouw noodzakelijk zijn en eventuele afspraken te maken over het cofinancieringsgedeelte van 70%.

Bewegingsonderwijs en schoolzwemmen

- Bewegingsonderwijs in het primair onderwijs mag binnen en buiten gegeven worden.

- Er mag met een hele klas of groep gymles worden gegeven.
- Er mogen vakleerkrachten worden ingezet voor bewegingsonderwijs en schoolzwemmen.
- Sinds 16 maart 2021 zijn de zwemlessen tot en met diploma C weer begonnen. Schoolzwemmen voor het behalen van een diploma is toegestaan. Ook natte gymlessen zijn weer toegestaan.

4. Bij klachten/besmettingen

Klachten

- Al het onderwijspersoneel en andere aanwezigen ouder dan de basisschoolleeftijd in of bij de school moeten volledig klachtenvrij zijn en anders thuisblijven.
- Voor leerlingen van de basisschool en het speciaal (basis) onderwijs geldt nu dat zij bij verkoudheidsklachten (zoals loopneus, neusverkoudheid, niezen en keelpijn) wel naar school mogen, zonder dat zij getest en negatief bevonden zijn. Zij blijven wel thuis bij koorts, benauwdheid of veel hoesten.

Quarantaine

- In de volgende situaties blijft eenieder thuis:
  - Bij klachten die passen bij corona.²
  - Als je positief getest bent op corona bij de GGD;
  - Als je een positieve uitslag had van een zelftest en wacht op de uitslag van de confirmatietest bij de GGD
  - Als iemand in je huishouden positief is getest op corona en je bent nog niet immuun;
  - Als je nauw contact hebt gehad met een besmette persoon (minimaal 15 minuten binnen 1,5 meter) en je bent nog niet immuun;
  - Als je terugkomt uit een zeer hoogrisicogebied; zie <https://reizentijdenscorona.rijksoverheid.nl/>
  - Als je een melding hebt gekregen via de CoronaMelder-app.
- Iedereen met reisplannen naar het buitenland wordt geadviseerd om eerst het reisadvies voor dat land te controleren op www.nederlandwereldwijd.nl.
- Ouders/verzorgers, leerlingen, leraren en onderwijspersoneel voor wie een quarantaine-advies of quarantaineplicht geldt na een verblijf in het buitenland, mogen niet op of rondom school komen. Een school hoeft dit niet te controleren.
- Het quarantaine-advies geldt ook voor leerlingen in de basisschoolleeftijd. Voor personen die over de grens werken of naar school gaan, geldt een [uitzondering op de quarantaineregels](#).
- Na een besmetting kan een persoon weer naar school wanneer hij/zij 24 uur klachtenvrij is én minimaal 7 dagen zijn verstreken na start van de symptomen.
- Als een besmetting asymptomatisch was (zonder klachten) dan geldt dat niet-immune personen minimaal 5 dagen na de (positieve) testafname in quarantaine blijven; voor immune personen is dit 72 uur.

Testbeleid en bron- en contactonderzoek

- Iedereen met klachten die passen bij corona wordt geadviseerd om zich te laten testen.
- Na een melding van een positief geteste persoon voert de GGD een bron- en contactonderzoek rondom deze persoon uit. Contacten worden geïnformeerd over hun besmettingsrisico en welke maatregelen zij moeten nemen. Bron- en contactonderzoek is een essentieel onderdeel van de bestrijding van de pandemie.
- Als er een besmetting plaatsvindt bij een leerling of personeelslid van de school, volgen school, leerlingen en ouders de instructies van de GGD. Medewerking aan het bron- en contactonderzoek is van groot belang. De GGD bepaalt in welke categorie een contact valt, namelijk huisgenoten (categorie 1), nauwe contacten (categorie 2) of overige contacten (categorie 3).

² Verkoudheidsklachten (neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn), hoesten, plotseling verlies van reuk en/of smaak (zonder neusverstopping), benauwdheidsklachten, verhoging of koorts. NB kinderen van de basisschoolleeftijd mogen met verkoudheidsklachten wel naar school.

- Huisgenoten (categorie 1) en nauwe contacten (categorie 2) gaan tien dagen in thuisquarantaine (NB: dit quarantaineadvies vervalt voor personen die als immuun worden beschouwd). Op school zijn klasgenoten en leraren categorie 2 contacten, als zij tijdens de besmettelijke periode (vanaf twee dagen voor de eerste ziektedag) nauw contact hebben gehad met de persoon die positief getest is.
- Onderwijspersoneel en leerlingen die als niet-immuun worden beschouwd en als nauw contact worden gezien, kunnen zich op dag 5 na het laatste contact met een besmet persoon laten testen bij de GGD-teststraat. Hiervoor kan geen zelftest worden gebruikt. Blijkt uit de test op dag 5 na het laatste contact, dat de leerling of het personeelslid niet besmet is, dan mag hij of zij weer uit quarantaine. Testen is altijd op basis van vrijwilligheid. Als iemand ervoor kiest zich niet te laten testen, dan blijft hij of zij gedurende de quarantaineperiode van 10 dagen na het laatste contact thuis.
- Voor overige contacten (categorie 3), zowel immuun als niet-immuun, geldt dat zij niet in thuisquarantaine hoeven. Ook hoeven zij zich niet meer te laten testen op dag 5. Wel wordt hen gevraagd alert te zijn op het ontstaan van klachten, en zich bij klachten alsnog te laten testen bij de GGD
- Voor eenieder, zowel immuun als niet-immuun, geldt het dringende advies om bij het ontstaan van klachten zich te laten testen. Ook als een eerdere testuitslag negatief (geen corona) was.
- In sommige gevallen, bijvoorbeeld bij een grotere uitbraak, kan de GGD een ander testadvies geven dan bovenstaande adviezen.

Zelftesten in het onderwijs

- Onderwijspersoneel dat als niet-immuun worden beschouwd, wordt geadviseerd zich tweemaal per week preventief te testen met een zelftest. Personeel dat als immuun wordt beschouwd, hoeft niet meer mee te doen met het preventief zelftesten.
- Voor het personeel dat (nog) niet immuun is, maar wel gebruik wil maken van zelftesten, is de verwachting dat er nog afdoende voorraad beschikbaar is om aan die vraag te voldoen. Ook is het voor elk huishouden mogelijk om twee gratis zelftesten te bestellen via www.zelftestenbestellen.nl. Bij signalen dat ook dit onvoldoende is, is het eventueel mogelijk om een spoedbestelling te plaatsen via CoTeRo.
- Meer informatie over zelftesten in het onderwijs is te vinden via deze [link](#).

Prioriteit voor onderwijspersoneel bij coronatesten

- Onderwijspersoneel in het funderend onderwijs (en kinderopvangpersoneel) kan zich met voorrang laten testen bij de GGD. De voorrangprocedure is bedoeld om lesuitval zoveel mogelijk te voorkomen. De schoolleider bepaalt wie er voor de voorrangprocedure in aanmerking komt. Om de voorrangprocedure te laten werken, mogen alleen medewerkers met voorrang getest worden die ook echt nodig zijn voor de continuïteit van het primaire proces. Medewerkers worden gevraagd om het BRIN-nummer van de school (en kinderopvang om LRK-nummer) en dienen een recente voorrangverklaring te hebben van de school. In de schoolvakanties kan onderwijspersoneel geen gebruik maken van de prioritaire teststraat.
- De sectorraden hebben de procedure gedeeld met besturen in het primair en voortgezet onderwijs. Besturen die geen lid zijn van de raden kunnen met de sectorraden contact opnemen. Besturen van particuliere scholen voor primair en voortgezet onderwijs kunnen terecht bij [NRTO](#) en besturen in het (voortgezet) speciaal onderwijs ook bij de Sectorraad GO.

Vaccineren

- Het kabinet heeft op basis van advies van de Gezondheidsraad gekozen voor een strategie die zich richt op het voorkomen en verminderen van (ernstige) ziekte en sterfte als gevolg van COVID-19.
- Deze [groepen](#) zijn geïdentificeerd op basis van het risico dat zij lopen op ernstige klachten en sterfte en niet op basis van andere overwegingen, zoals het beroep dat ze hebben.
- Inmiddels zijn alle volwassen Nederlanders en kinderen van 12-17 opgeroepen voor vaccinatie.

Specifieke maatregelen bij een besmetting op school

- Scholen zijn voorbereid op mogelijke uitbraken. Voor het geval dat een school tijdelijk (gedeeltelijk) moet sluiten, is het goed dat scholen van te voren voor ogen hebben wat in een

dergelijk geval nodig is. Hiervoor neemt een school contact op met het scholenteam van de betreffende GGD.

- In het geval van een besmetting op school krijgt de school van de GGD (of van de besmette leraar of ouders/verzorgers van de leerling) te horen dat een leerling/personeelslid besmet is met COVID-19.
- Scholen wordt gevraagd informatie te verstrekken zodat de GGD kan bepalen op welke dagen een besmettelijke leerling of personeelslid op school was, met wie hij of zij in contact was, en wat de gevolgen daarvan zijn. Het is scholen toegestaan om bepaalde informatie te delen met de GGD, zie hiervoor ook de handreiking [Gegevensdeling bij bron- en contactonderzoek](#). Hierin wordt ook toegelicht waarom dit in lijn is met de wet- en regelgeving op het gebied van privacy en bescherming van persoonsgegevens. Het gaat uitsluitend om de volgende gegevens van leerlingen en personeel die mogelijk als categorie 2 of 3 worden aangemerkt:
  - De naam;
  - De geboortedatum;
  - Het telefoonnummer en/of e-mailadres van de leerling of van diens ouders als de leerling jonger is dan 16 jaar;
  - Of de leerling op een of meerdere specifieke dagen op school aanwezig was (de presentielijst). NB: denk ook aan aanwezige invalleerkrachten of bv. ambulante begeleiders;
  - Waar de leerling in de klas zat tijdens een of meerdere lessen (de plattegrond van de klas);
  - Of en op welke manier sprake was van groepsvorming/cohortering en contactbeperking conform de RIVM-richtlijnen.

Scholen dienen ouders/verzorgers en medewerkers hierover te informeren en hen in de gelegenheid te stellen om bezwaar te maken tegen het delen van gegevens. Dit wordt ook toegelicht in de eerdergenoemde handreiking.

- In het geval van een besmetting van een leerling gelden de volgende maatregelen voor ouders/verzorgers:
  - De ouders/verzorgers melden de leerling ziek. Daarbij wordt geadviseerd te melden dat de leerling besmet is met COVID-19. De ouders zijn daartoe wettelijk niet verplicht, maar met de melding kan verdere verspreiding van het virus echter zo snel mogelijk worden gestopt.
  - De ouders/huisgenoten van de leerling gaan zelf ook in quarantaine wanneer een leerling positief is getest en zij niet als immuun worden beschouwd. Dit geldt dus ook voor niet-immune broertjes en zusjes van de besmette leerling.
  - De besmette leerling mag weer naar school wanneer hij/zij 24 uur klachtenvrij is én minimaal 7 dagen zijn verstreken na start van de symptomen. De leerling hoeft geen negatieve coronatest te overleggen om weer naar school te kunnen. **Als de besmetting asymptomatisch was (zonder klachten) dan geldt dat niet-immune personen minimaal 5 dagen na de (positieve) testafname in quarantaine blijven; voor immune personen is dit 72 uur.**
  - Ouders mogen van de school niet vragen om de naam van de besmette leerling/leraar bekend te maken.
  - Ouders mogen bezwaar maken bij de school om informatie over hun kind te delen met de GGD in het geval van bron- en contactonderzoek.
- Op het moment dat er zich individuele besmettingen voordoen op scholen, kan de GGD adviseren aanvullende maatregelen te nemen. Intensief contact en afstemming tussen school en GGD is daarbij van belang.
- Scholen en GGD zullen steeds naar bevind van zaken moeten handelen. Infectieziekten gedragen zich niet volgens keurig te voorspellen regels, en situaties verschillen altijd van elkaar – en de aanpak dus ook. Daarom kan er ook niet een klip en klaar stroomschema van alle mogelijke situaties en beslissingen worden gegeven. Het zal altijd maatwerk zijn. Het heeft dan ook weinig zin om situaties en maatregelen op verschillende scholen met elkaar te vergelijken.
- Maatregelen die op basisscholen en scholen voor speciaal (basis)onderwijs worden genomen hebben meestal ook gevolgen voor de buitenschoolse opvang. Het basisonderwijs en speciaal

(basis)onderwijs en de kinderopvang trekken daarom zoveel mogelijk gezamenlijk op en maatregelen bij de één worden direct in overleg met de ander opgepakt en gecommuniceerd.

- Er is een nationaal testbeleid voor COVID-19. Daarin is bepaald dat de schoolleider één of meer besmettingen met COVID-19 meldt bij de GGD als zij daarover nog niet door de GGD zijn benaderd. Bij twijfel kan altijd contact opgenomen worden met de GGD.
- In de protocollen is opgenomen dat de school zorgt voor snelle en goede communicatie richting ouders/verzorgers en personeel. Informeer hen welke maatregelen worden genomen, waarom en hoe lang de maatregel naar verwachting duurt. Scholen hebben hierbij speciale aandacht voor leerlingen met een kwetsbare gezondheid en leerlingen met een huisgenoot met een kwetsbare gezondheid.
- Een school dient zich bij communicatie over besmettingen op school te houden aan de wet- en regelgeving op het gebied van bescherming van persoonsgegevens/privacy. De GGD voorziet de scholen van standaardbrieven die voor de communicatie gebruikt kunnen worden. Het advies is dan ook om van deze standaardbrieven gebruik te maken en in die brief anoniem te melden dat er een COVID-19 besmetting is vastgesteld. Op lesopafstand.nl staat de handreiking [Privacy bij besmetting](#).

Wanneer schoolsluiting

- De GGD kan een school adviseren over besmettingen op school en de beperking van het verspreidingsrisico en of dit advies het best opgevolgd kan worden door schoolsluiting en het overgaan op afstandsonderwijs. Het schoolbestuur heeft de bevoegdheid een school tijdelijk gedeeltelijk of geheel te sluiten. Bij tijdelijke sluiting van een school(vestiging) neemt het schoolbestuur contact op met de gemeente (leerplichtambtenaar) en de inspectie via het hiervoor ingerichte [meldpunt](#).
- Het schoolbestuur besluit alleen tot sluiting van een school
  - nadat de GGD een advies heeft uitgebracht over besmettingen op de school en de beperking van het verspreidingsrisico en dit advies het best opgevolgd kan worden door het sluiten van de school en het overgaan op afstandsonderwijs; of
  - indien organisatorisch geen andere mogelijkheid bestaat, doordat teveel onderwijspersoneelsleden ziek zijn of in quarantaine moeten, en geen vervanging beschikbaar is.
- Bij sluiting van een school wordt bezien wat de gevolgen zijn voor de buitenschoolse opvangorganisaties die met de betreffende scholen samenwerken en worden werkbare afspraken gemaakt. In afstemming worden passende maatregelen genomen, met als specifiek aandachtspunt het verzorgen van noodopvang.
- Indien de school sluit na advies van de GGD, dient met de GGD overlegd te worden wat er wel en niet kan op het gebied van noodopvang. Leerlingen die in quarantaine moeten, kunnen niet alsnog op school opgevangen worden.
- Scholen melden tijdelijke schoolsluitingen via het meldpunt dat is ingericht bij de Inspectie van het Onderwijs binnen het [Internet Schooldossier](#). Daarbij wordt ook gevraagd hoe de continuïteit van het onderwijs wordt gewaarborgd. Een school meldt het ook als ze weer open gaan.
- Een gedeeltelijke schoolsluiting (bijvoorbeeld bij quarantaine van één of enkele groepen) hoeft niet te worden gemeld bij de inspectie.

5. Andere maatregelen door de school

- Een schoolbestuur kan op eigen initiatief, na overleg met de GGD, aanvullende maatregelen invoeren bij één of meerdere scholen. Hiervoor geldt een aantal voorwaarden.
  - De aanvullende maatregel moet passen binnen de besluiten die het kabinet heeft genomen op basis van advisering door het OMT.
  - Het schoolbestuur moet de noodzaak, proportionaliteit en subsidiariteit ervan kunnen onderbouwen.
  - De aanvullende maatregel moet dan worden vastgesteld in het leerlingenstatuut en in de arbeidsvoorwaarden.

- Daarbij moet in elk geval de medezeggenschap betrokken worden. Het is belangrijk dat het schoolbestuur aan de ouders in duidelijke taal uitlegt waarom de school tot deze maatregel besluit.
- Het schoolbestuur moet ook rekening houden met de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van de aanvullende maatregel. Indien dat nodig is voor de aanvullende maatregel, trekken de school en de kinderopvang zoveel mogelijk gezamenlijk op. Bij het handhaven van een aanvullende verplichting zal de school zorgvuldig de proportionaliteit in acht moet nemen: het belang van de leerplicht weegt immers ook zwaar. Het is daarom belangrijk dat de school hier een goed gesprek over voert met leerlingen, ouders en personeel.

III. Continuïteit en kwaliteit onderwijs

1. Algemeen

- Door het coronavirus is ook 2020/2021 geen regulier schooljaar geweest. De inzet voor schooljaar 2021/2022 is en blijft om het onderwijs zoveel mogelijk door te laten gaan en vertragingen zo veel mogelijk te voorkomen.
- Om de huidige generatie leerlingen alle kansen te bieden op volwaardig onderwijs en een goede toekomst, heeft het kabinet op 17 februari 2021 het [Nationaal Programma Onderwijs](#) van in totaal 8,5 miljard euro gelanceerd, waarvan 5,8 miljard voor het funderend onderwijs. Het is de bedoeling dat scholen met behulp van dit programma zo snel mogelijk beginnen met het inlopen van mogelijke vertragingen in de komende twee jaren.

Afstandsonderwijs bij volledige of gedeeltelijke schoolsluiting

- Het uitgangspunt is dat onderwijs zoveel mogelijk fysiek plaatsvindt op school. De negatieve effecten van een (gedeeltelijke) sluiting van een school zijn groot. Het OMT heeft het belang van fysiek onderwijs voor kinderen ook onderstreept in zijn advies van 18 september 2020.
- Tegelijkertijd is het nodig dat scholen tijdelijk kunnen overgaan op (gedeeltelijk) afstandsonderwijs. Voor het primair onderwijs, inclusief het vso en het sbo, geldt dat afstandsonderwijs nadrukkelijk alleen gezien wordt als een noodmaatregel.
- Hierbij moet worden benadrukt dat het gaat om een tijdelijk alternatief. Het overgrote deel van het onderwijsprogramma moet op een fysieke schoollocatie worden verzorgd en gevolgd. De inspectie verwacht dat het schoolbestuur als bevoegd gezag zich steeds kan verantwoorden over de keuzes die het maakt bij besluiten over de invulling van onderwijstijd. Het schoolbestuur en/of de school moeten inzichtelijk kunnen maken en kunnen verantwoorden welke onderdelen van het onderwijsprogramma (mede) via afstandsonderwijs worden/zijn verzorgd. Daarbij is het van belang dat binnen het afstandsonderwijs zowel aandacht is voor de lesstof als voor sociale contacten en persoonlijke ontwikkeling van leerlingen.
- Normaal gesproken geldt voor het primair onderwijs, inclusief het (v)so en het sbo, als uitgangspunt dat het onderwijs op school moet plaatsvinden. Alleen onderwijs dat op school in aanwezigheid van de bevoegde leerkracht wordt verzorgd, telt in het primair onderwijs als onderwijstijd. Als het niet anders kan, is afstandsonderwijs voor leerlingen die niet naar school kunnen komen, een tijdelijk alternatief.
- In verband met de verplichting zorg te dragen voor een ononderbroken ontwikkelingsproces (artikel 2, tweede lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs en equivalenten WPO en WEC) moet het schoolbestuur als bevoegd gezag een alternatief bieden (zoals afstandsonderwijs) wanneer het niet mogelijk en toegestaan is om onderwijs fysiek op school te verzorgen.
- Indien vanwege organisatorische redenen een school tijdelijk of voor bepaalde groepen geen fysiek onderwijs kan organiseren (bijvoorbeeld doordat leraren in quarantaine zijn of omdat in het vso en s(b)o het leerlingenvervoer onvoldoende kan doorgaan), zorgt de school ervoor dat het onderwijs zo goed mogelijk doorgang kan vinden. In deze gevallen kan voor het primair onderwijs de escalatieladder gehanteerd worden die is opgesteld in het kader van het lerarentekort.³
- Afstandsonderwijs dat wordt ingezet als tijdelijk alternatief moet voldoen aan de volgende criteria:
  1. Het afstandsonderwijs wordt gepland en uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van het schoolbestuur als bevoegd gezag van de school waar de leerling staat ingeschreven;
  2. Het afstandsonderwijs wordt uitgevoerd en verzorgd door of onder verantwoordelijkheid van een voor het desbetreffende vak bevoegde docent, die tijdens het afstandsonderwijs kan interveniëren in het leerproces van de leerling, hem of haar kan helpen in dat leerproces en kan toezien op het niet-verzuimen van het afstandsonderwijs;
  3. De medezeggenschapsraad moet ermee hebben ingestemd dat een deel van de regulier verzorgde onderwijstijd met afstandsonderwijs wordt ingevuld. Het schoolbestuur als bevoegd gezag moet inzichtelijk kunnen maken en kunnen verantwoorden welke

³ Handreiking lerarentekort primair onderwijs (<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2018/11/08/handreiking-lerarentekort-primair-onderwijs-po>).

onderdelen van het onderwijsprogramma (mede) via afstandsonderwijs worden/zijn verzorgd.⁴

- Anders dan in het voortgezet onderwijs kan afstandsonderwijs in het primair onderwijs in een normale situatie in beginsel niet gezien worden als wettelijke onderwijstijd. In het primair onderwijs wordt afstandsonderwijs door de wetgever nadrukkelijk alleen gezien als een tijdelijk alternatief en een noodmaatregel. Scholen kunnen en zullen niet aan het onmogelijke worden gehouden. In een situatie dat afstandsonderwijs in het primair onderwijs door overmacht de enige mogelijke manier is om onderwijs te geven, dan behoeft die onderwijstijd niet te worden ingehaald indien het aangeboden afstandsonderwijs voldoet aan bovenstaande criteria. Het is immers zaak om dan een zo goed mogelijk alternatief te bieden voor fysiek onderwijs op school.

Afstandsonderwijs voor leerlingen die niet naar school gaan vanwege een kwetsbare gezondheid of vanwege een huisgenoot met een kwetsbare gezondheid

- Er zijn leerlingen die niet fysiek naar school komen vanwege een verhoogd risico op coronabesmetting of vanwege een huisgenoot met een kwetsbare gezondheid.
- Het kan gaan om leerlingen met onderliggende problematiek waarvan de behandelend (kinder)arts adviseert om niet naar school te gaan; ook niet met eventueel extra beschermende maatregelen. In dat geval moet worden aangesloten bij de bepalingen zoals deze ook gelden voor zieke leerlingen (art. 8, tiende lid, en art. 9a Wpo en art. 6b en art. 18 Wvo). In deze gevallen is de school verplicht om op adequate wijze voldoende onderwijs te geven. De wijze waarop dit wordt ingericht, is aan de school.
- Er zijn leerlingen die vanwege een kwetsbare gezondheid – zonder dat daarbij een behandelend arts aan te pas komt – of vanwege een huisgenoot met een kwetsbare gezondheid in thuisisolatie gaan. We verwachten dat scholen deze leerlingen in beeld hebben en met ouders/verzorgers en de leerling in gesprek gaan over de zorgen, risico's en de mogelijkheden voor onderwijs. School en ouders/verzorgers (en leerling) maken onderling goede afspraken over de wijze waarop de leerling die thuiszit zo goed mogelijk onderwijs op afstand kan blijven volgen. Scholen kunnen voor deze leerlingen aansluiten bij de wettelijke verplichting voor zieke leerlingen om ook voor deze leerlingen op adequate wijze voldoende onderwijs te geven en sociale contacten te ondersteunen. Wanneer school geen of onvoldoende actie onderneemt om het onderwijs voor de leerling te continueren, kunnen ouders een melding maken bij de Inspectie van het Onderwijs. De Inspectie neemt deze signalering mee in haar toezicht.
- De minister heeft de leerplichtambtenaren opgeroepen om in deze situaties waar sprake is van een kwetsbare gezondheid niet over te gaan tot handhaving.
- De keuze om het onderwijsprogramma te verzorgen via afstandsonderwijs is nadrukkelijk de professionele keuze van de school en het bevoegd gezag; het kan dan ook niet door individuele ouders/verzorgers worden afgedwongen. Scholen worden niet aan het onmogelijke gehouden. Waar nodig kan de school voor de organisatie van een alternatief voor het volgen van fysiek onderwijs expertise inwinnen van bijvoorbeeld het samenwerkingsverband of leerplichtambtenaar.
- Wanneer de school en ouders het met elkaar eens zijn over het alternatieve onderwijsprogramma, wordt de leerling geacht dat programma daadwerkelijk te volgen.⁵ Mocht blijken dat de leerling het alternatieve onderwijsprogramma niet zoals afgesproken volgt, dan moet de school het ongeoorloofd verzuim op de reguliere manier melden. (Zie de paragraaf Verzuim en leerplicht.)
- Scholen wordt gevraagd bij het organiseren van het afstandsonderwijs een beeld te hebben van de thuissituatie van de leerling. Voor kinderen die langdurig thuis zijn, is het extra belangrijk dat scholen periodiek contact hebben met de leerling en ouders/verzorgers om de leeromstandigheden en faciliteiten thuis expliciet te bespreken.

---

⁴ De Inspectie verwacht dat het schoolbestuur als bevoegd gezag zich steeds kan verantwoorden over de invulling van de onderwijstijd. Aan leerlingen en ouders/verzorgers, de medezeggenschapsraad en de Inspectie moet het bevoegd gezag desgevraagd kunnen uitleggen dat zij met de gemaakte keuzes zoveel mogelijk in het belang van leerlingen (en leraren) heeft gehandeld.

⁵ Wanneer een deel van het programma onder deze omstandigheden wordt ingevuld met afstandsonderwijs, wordt de verplichting tot 'geregeld schoolbezoek' uit de Leerplichtwet 1969 geïnterpreteerd als een verplichting tot het volgen van het programma zoals dat door de school wordt verzorgd.

- Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat Veilig Thuis wordt gebruikt om druk uit te oefenen op ouders die zich zorgen maken over de gezondheid van hun kind of familie. Ingrado, de brancheorganisatie van leerplichtambtenaren, communiceert hier ook duidelijk over naar hun achterban.⁶ Tevens zijn scholen hierop geattendeerd.
- Op de website van het [Nederlands Jeugdinstituut](https://www.ingrado.nl) staan informatie en suggesties voor als er bij de ouder(s) en/of leerlingen sprake is van zorgen om gezondheid en de veiligheid op school vanwege corona.

Middelen voor afstandsonderwijs

- Scholen zijn verantwoordelijk voor het aanbieden van onderwijs, ook op afstand.
- Scholen maken daarbij ook zelf de keuze welke leermiddelen, papier of digitaal, zij daarbij inzetten. Dit doen zij zonder verplichte meerkosten voor ouders. De school is dus de eerste plek waar ouders terecht kunnen wanneer zij knelpunten ervaren met de beschikbaarheid van een **device** voor het volgen van onderwijs op afstand.
- Scholen hebben sinds het voorjaar van 2020 grote stappen gezet in het op orde brengen van hun ict-infrastructuur. In 2020 heeft het kabinet in totaal € 24 mln. beschikbaar gesteld om scholen hierbij te ondersteunen. Hiermee zijn ruim 76.000 devices aan schoolbesturen verstrekt. Deze **devices** blijven in het bezit van de schoolbesturen en kunnen opnieuw worden ingezet voor afstandsonderwijs aan kinderen die thuis niet over een device beschikken. Ook hebben scholen via SIVON een aanvraag kunnen indienen voor **tijdelijke internetoplossingen** voor leerlingen die hier thuis niet over beschikken. Deze internetoplossingen zijn actief tot eind september 2021.
- Tijdens de eerste schoolsluiting hebben educatieve uitgeverijen **licenties** voor toegang tot hun digitale lesmateriaal tijdelijk gratis ter beschikking gesteld. Daarna hebben scholen de mogelijkheid gehad om deze zelf aan te schaffen. Op hun websites geven uitgeverijen informatie over de mogelijkheden voor onderwijs op afstand.
- Scholen kunnen ook gebruik maken van de kosteloze lesmaterialen die beschikbaar zijn gesteld via Wikiwijs en www.lesopafstand.nl.

Onderwijstijd

- Door het coronavirus hebben scholen aan leerlingen in de schooljaren 2019-2020 en 2020-2021 geen volledig programma kunnen aanbieden dat aan de daarvoor geldende urennorm voldoet. Met het oog op optimale ontwikkeling van leerlingen zouden eventueel opgelopen vertragingen zoveel mogelijk ingehaald moeten worden, niet in tijd maar qua lesstof. Het is dus niet verplicht de uitgevallen uren of dagen in te halen. Dit mag uiteraard wel, als dit mogelijk en in het belang van de leerling is.
- Het uitgangspunt is om te kijken naar de effecten van uitval voor de leerling: leerlingen moeten voldoende (onderwijs-)tijd krijgen om zich de lesstof eigen te maken. Onderwijstijd is daarbij een middel. Hoeveel tijd dat is, mag en kan verschillen per leerling. Aangezien de beschikbare capaciteit hierbij randvoorwaardelijk is, kan het gevolg zijn dat leerlingen over hun gehele schoolloopbaan minder onderwijstijd krijgen dan aanvankelijk beoogd, en dat er daarom keuzes gemaakt moeten worden in het lesaanbod. Zolang voldaan wordt aan de landelijk vastgestelde leerdoelen (kerndoelen, eindtermen), kunnen leraren, in overleg met collega's en schoolleiding, dergelijke keuzes zelf maken.
- Bij het toezicht in het schooljaar 2021-2022 op onderwijstijd zal de inspectie nadrukkelijk rekening houden met het feit dat leerlingen in verschillende mate vertragingen hebben vanwege de coronamaatregelen. Om deze redenen kan het nodig zijn dat voor de ene leerling of groep leerlingen meer onderwijstijd wordt geprogrammeerd dan volgt uit de wettelijke urennormen, terwijl voor de andere leerling of groep leerlingen juist minder uren kunnen worden geprogrammeerd dan die norm. Dergelijk maatwerk is op grond van de wet- en regelgeving mogelijk.
- De leerling dient in het geval van maatwerk het aangeboden programma te volgen om aan de leerplicht te voldoen. De verantwoording over maatwerk vanuit de eigen kwaliteitszorg en het zicht op de ontwikkeling en begeleiding van leerlingen is daarom het uitgangspunt in het

⁶ <https://ingrado.nl/actueel/items/wat-is-er-aan-de-hand-met-schoolverzuim-en-een-veilig-thuis-melding>

toezicht op onderwijstijd. De medezeggenschapsraad dient hierbij betrokken te worden en de school dient ouders/verzorgers en leerlingen hier tijdig over te informeren.

Organisatorische uitdagingen

- Een personeelslid dat 28 weken of meer zwanger is, moet 1,5 meter afstand tot alle anderen houden, dus ook tot leerlingen in het basisonderwijs en speciaal (basis)onderwijs. Dit leidt er in de meeste situaties in de praktijk toe dat dit personeelslid vanaf het derde trimester ander werk moet doen waarbij wel afstand gehouden kan worden. Meer informatie over zwangerschap, werk en COVID-19 is te vinden op: lci.rivm.nl/zwangerschap-werk-en-covid-19

Verzuim en leerplicht

- Ongeoorloofd verzuim moet op de reguliere manier worden gemeld voor leer- en kwalificatieplichtige jongeren. Verzuimmeldingen worden gebaseerd op het al dan niet deelnemen aan het verplichte onderwijsprogramma. Indien het verplichte onderwijsprogramma (deels) bestaat uit online of afstandsonderwijs, en een leerling doet daaraan niet mee, moeten scholen het ongeoorloofd verzuim bij het online- of afstandsonderwijs ook melden. Dit geldt ook voor leerlingen die vanwege een eigen kwetsbare gezondheid of die van een huisgenoot in thuisisolatie zitten en het tussen ouders en school afgesproken alternatieve onderwijsprogramma niet volgen.
- Zeker in deze tijd is het melden van verzuim van belang om alle leerlingen goed in beeld te houden. Hiermee worden eventuele vertragingen zo klein mogelijk gehouden en kan beter zicht worden gehouden op het welzijn en welbevinden van leerlingen.
- Indien een leerling niet aanwezig is op school, gelden de regels zoals deze ook in de normale situatie gelden:
  - De school zal eerst het gesprek aangaan met de leerling en de ouder/verzorger over het verzuim. Dit kan leiden tot een verzuimmelding.
  - De school is in ieder geval verplicht om vanaf 16 uur in vier weken een melding van ongeoorloofd verzuim te doen via het verzuimregister bij de leerplichtambtenaar.
  - De leerplichtambtenaar werkt dan volgens de Methodische Aanpak Schoolverzuim, wat betekent dat de leerplichtambtenaar een onderzoek instelt en aan de hand daarvan bepaalt welke route wordt ingezet.
  - De leerplichtambtenaar kan tijdens een gesprek verder onderzoeken hoe het dagelijkse leven van het gezin er momenteel uitziet en gaat samen met de ouders en de leerling op zoek naar een passende oplossing waarbij het belang van het kind voorop staat. De functie van de leerplichtambtenaar is daarbij gericht op gedeelde maatschappelijke zorg, waarbij het contact met de leerling centraal staat.

De rol van de school bij het in beeld krijgen van leerlingen en de situatie waarin ze zich bevinden

- Het is belangrijk dat scholen zich bewust zijn van hun signalerende rol in het (mentaal) welbevinden van leerlingen en hoe zij mét ouders samenwerken om er samen voor de leerlingen te zijn.
- Daarom is het belangrijk om zicht te houden op alle leerlingen. Als fysiek onderwijs gedurende een langere periode (> 2 weken) niet mogelijk is, dient de school regelmatig (denk aan één keer in de twee weken) individueel contact te hebben met alle leerlingen en eventueel hun ouders. Het is belangrijk dat scholen, naast leerlingen in een kwetsbare positie, alle leerlingen in beeld hebben en dat school en leerling/ouder regelmatig mondeling digitaal of telefonisch contact hebben.
- Door vinger aan de pols te houden bij alle leerlingen en kleine signalen op te merken, kunnen zowel leerlingen met lichtere problematiek of ondersteuningsvragen als met zwaardere problematiek op mentaal vlak (zoals stress, angst, (opspelende) stoornissen, depressie) eerder opgemerkt worden. Zoek contact met een leerling die afwezig is en ga samen in gesprek met de ouder(s), evt. met hulp van de leerplichtambtenaren, RMC-begeleiders, jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen.⁷

---

⁷ Zie onder andere de websites <https://www.lesopafstand.nl/>, <https://www.weeraanwezigopschool.nl/> en <https://www.nji.nl/nl/coronavirus/Professionals/Specifiek-beroep-of-werkveld/Professionals-in-het-onderwijs>

- Ook ouders kunnen in gesprek gaan met hun kind(eren) over hun mentaal welbevinden en waar nodig contact opnemen met school. Op o.a. de website van het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) is tevens informatie te vinden voor ouders.⁸
- Op de site van [Stichting School en Veiligheid](#) wordt o.a. verwezen naar vragenlijsten over welzijn die scholen kunnen gebruiken, hoe scholen toch de sociale veiligheid op afstand in de gaten kunnen houden en ook wat te doen als dingen echt minder goed blijken te gaan.⁹
- De school kan een belangrijke rol spelen bij de ondersteuning van de mentale gezondheid van leerlingen. De VO-raad heeft in samenwerking met betrokken onderwijs- en zorgorganisaties een [handreiking](#) gemaakt die scholen kunnen gebruiken bij deze ondersteuning.
- Daarnaast is het belangrijk om oog te blijven houden voor wat er goed gaat met leerlingen in deze tijd, en leerlingen zich bewust te maken van hun veerkracht. Op de website van de VO-raad staat een [overzicht met een aantal praktijkvoorbeelden](#) over hoe scholen dit hebben aangepakt.
- Daarnaast participeert de VO-raad in het programma Gezonde School, dat scholen ondersteunt bij het structureel en integraal implementeren van het thema welbevinden.^{10 11}
- Als de school vermoedt dat er sprake is van een acuut of structureel zorgelijke situatie verwachten wij dat de school direct contact opneemt met jeugdhulpaanbieders, Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en/of Gecertificeerde Instellingen.
- Het melden van vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling is onderdeel van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling van de school. Het is voor scholen en instellingen verplicht om een de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling toe te passen en het afwegingskader voor het onderwijs als hulpmiddel te gebruiken om tot een besluit te komen. De meldcode draagt eraan bij dat bij signalen op dit gebied zo snel en adequaat mogelijk hulp kan worden geboden.
- Omdat docenten tijdens de online lessen mogelijk geconfronteerd worden met zorgelijke situaties van een leerling thuis, is het belangrijk dat de school alle medewerkers blijft attenderen en ondersteunen bij het nemen van de juiste stappen.

2. Specifieke situaties

LVS-toets in het primair onderwijs

- De schoolsluiting in het voorjaar van 2020 heeft een effect gehad op de leergroei die leerlingen doormaken op school. Afstandsonderwijs vergroot de verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen.
- Om die reden is het van belang dat scholen goed zicht blijven houden op de ontwikkeling die leerlingen de komende tijd doormaken.
- De aanbieders van leerlingvolgsystemen (LVS) hebben een gezamenlijke [advieslijn](#) opgesteld.
- Het advies aan basisscholen is als volgt:
  1. Laat leerlingen de LVS-toetsen niet thuis maken (bijvoorbeeld als zij in quarantaine zitten).
  2. Neem de toetsen nog wel af. Juist in deze tijd is het belangrijk goed zicht te houden op de leergroei van leerlingen.

Van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs

- Het is belangrijk dat kinderen de ruimte krijgen om hun potentieel zo goed mogelijk te ontwikkelen. We vragen hierbij nadrukkelijk aandacht voor kinderen in een kwetsbare positie, bijvoorbeeld achterstandsleerlingen en leerlingen die van thuis uit minder steun krijgen. Monitoring van de ontwikkeling, extra begeleiding en een ruimhartig doorstroombeleid staan bij de ondersteuning van leerlingen met vertragingen centraal. Scholen bepalen zelf op welke wijze zij invulling geven aan het monitoren van de leerontwikkeling van de leerlingen.
- Voor leerlingen in groep 8, die komend schooljaar de overstap maken naar het vo, is het belangrijk dat de er in de (warme) overdracht goed aandacht wordt besteed aan waar de leerling staat en welke behoefte een leerling heeft, zodat de vo-school hier vanaf de start goed op in kan spelen.

⁸ <https://www.nji.nl/nl/coronavirus/Ouders>

⁹ <https://www.schoolveiligheid.nl/news/coronavirus-maatregelen-in-en-gevolgen-voor-het-onderwijs/#webinar>

¹⁰ www.gezondeschool.nl

¹¹ Met het programma Gezonde School (gefinancierd door het ministerie van VWS en met betrokkenheid van de ministeries OCW, EZ en SZW) kunnen scholen op een structurele manier aandacht besteden aan leefstijlthema's, waaronder welbevinden. De VO-raad, PO-Raad, MBO raad, RIVM en GGD Ghor zijn de partijen die Gezonde School vormen.

IV. Relevante informatie

Het ministerie van OCW tracht actuele informatie zoveel mogelijk beschikbaar te stellen op rijksoverheid.nl en te verspreiden via andere kanalen.

Algemeen

- Informatie voor ouders/verzorgers, leerlingen, scholen en kinderopvangorganisaties over het [coronavirus en onderwijs](#)
- Informatie over [onderwijs op afstand en weer op school](#)
- [Gezondheidscheck](#) voor medewerkers voor aanvang van de werkzaamheden
- [Ventilatiehandreiking](#)
- [Handreiking](#) wat te doen als bij een leerling of collega op school een besmetting met COVID-19 is vastgesteld?
- [Handreiking gegevensdeling](#) bij bron- en contactonderzoek
- [Zelftesten](#) in het onderwijs

Primair onderwijs

- [Generiek kader van het RIVM](#) voor kinderopvang en scholen (0-12 jaar)
- [Protocollen](#) voor primair onderwijs
- Informatie over [PO op afstand](#) en weer op school in het primair onderwijs
- Overzicht informatie [corona en de PO-Raad](#)
- [Arbocatalogus](#) voor het primair onderwijs
- [Protocol](#) voor bewegingsonderwijs
- [Handreiking](#) kansrijk adviseren
- [Handreiking lvs-toetsen afnemen](#)
- [Handreiking samenwerking kinderopvang en onderwijs in noodopvang](#)

Voortgezet onderwijs

- [Generiek kader van het RIVM](#) voor voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs
- Protocol voor voortgezet onderwijs
- Informatie over [VO op afstand](#) en weer op school in het voortgezet onderwijs
- Overzicht laatste nieuws over [corona van de VO-raad](#)
- [Arbocatalogus](#) voor het voortgezet onderwijs
- [Protocol](#) voor bewegingsonderwijs in het voortgezet onderwijs

Praktijkonderwijs en vmbo

- [Servicedocument](#) voor het volledige opening praktijkonderwijs en vmbo
- Overzicht Informatie [corona en Stichting Platforms VMBO \(SPV\)](#)

Middelbaar beroepsonderwijs (MBO)

- Het [servicedocument](#) van de mbo-sector
- Het [diplomabesluit MBO](#)

(voortgezet) Speciaal onderwijs

- [Gespecialiseerd onderwijs](#)
- Protocol voor [speciaal onderwijs](#)
- Protocol voor [voortgezet speciaal onderwijs](#)
- Protocol voor [bewegingsonderwijs in het speciaal onderwijs](#)
- Protocol voor [bewegingsonderwijs in het voortgezet speciaal onderwijs](#)

Inspectie van het Onderwijs

- De site van de [Inspectie van het Onderwijs](#)
- Informatie over [corona en de Inspectie](#)
- Meldpunt schoolsluiting vanwege corona binnen het [Internet Schooldossier](#)

Overig

- Informatie over het handhavend optreden door de leerplichtambtenaar
- Aanvullende vragen over arbeidsrechtelijke zaken van AOb en CNV
- Adviesdocument RIVM over ventilatie
- Reisadvies per land
- Informatie over het [Nationaal Programma Onderwijs](#)